

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **I. K.**, zast. Mgr. Petrem Slovákem, advokátem se sídlem Konviktská 24, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Mělník,** se sídlem Bezručova 2796, Mělník, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2011, č. j. KRPS-108587-15/ČJ-2011-010026, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 9. 2011, č. j. 9 A 283/2011 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Slovákovi, advokátu se sídlem Konviktská 24, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 23. 9. 2011, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2011, č. j. KRPS-108587-15/ČJ-2011-010026. Uvedeným rozhodnutím žalovaného byl stěžovatel podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b), c), e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na

území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem správního vyhoštění a doba zajištění stanovena na 60 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II. Relevantní skutkové okolnosti vyplývající ze správního spisu

Ze správního spisu předloženého žalovaným bylo ke skutkovému průběhu věci zjištěno, že stěžovatel byl dne 2. 8. 2011 zadržen přivolanou hlídkou Policie České republiky, obvodní oddělení Neratovice, neboť v nonstop herně X5 v Neratovicích poškodil jeden z výherních automatů a na výzvu k prokázání totožnosti nepředložil žádný doklad. Při předvedení se nejprve vydával za jinou osobu, teprve následným šetřením byla zjištěna jeho skutečná totožnost. Lustrací v informačním systému Policie České republiky bylo zjištěno, že se na území České republiky zdržuje i přesto, že mu bylo rozhodnutím ze dne 25. 3. 2004, č. j. SCPP-167-/PH-OPK4-SV-2004, vydaným Policií České republiky, Oblastním ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie Praha uloženo správní vyhoštění v délce trvání 10 let, a to od 25. 4. 2004 do 25. 3. 2014. Se souhlasem příslušného okresního státního zástupce byl předán žalovanému za účelem realizace již uloženého správního vyhoštění.

Na základě těchto skutečností zahájil žalovaný dne 3. 8. 2011 se stěžovatelem řízení o správním vyhoštění podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 a písm. c) bodu 1 a 2 zákona o pobytu cizinců. Dalším šetřením bylo zjištěno, že stěžovateli bylo uloženo správní vyhoštění s dobou platnosti 5 let již v roce 2003. Uvedené rozhodnutí stěžovatel nerespektoval, načež mu bylo shora blíže specifikovaným rozhodnutím uloženo správní vyhoštění s dobou platnosti 10 let. Současně byl stěžovatel od 31. 3. 2004 do 31. 3. 2014 zařazen do evidence nežádoucích osob. Do protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ve věci správního vyhoštění sepsaného dne 3. 8. 2011 stěžovatel za překážku vycestování označil soužití s jeho přítelkyní I. Š., se kterou od listopadu roku 2008 žije ve společné domácnosti a má s ní roční dceru S. Jelikož na území České republiky pobývá nelegálně, nebyla mu dle jeho tvrzení vůči dceři stanovena vyživovací povinnost, přispívá však na bydlení a chod domácnosti.

Žalovaný téhož dne, tj. 3. 8. 2011, přistoupil k vydání rozhodnutí o zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b), c), e), tj. z důvodu nebezpečí, že by stěžovatel mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění [písm. b)], nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění [písm. c)] a je evidován v systému smluvních států [písm. e)]. Ve smyslu ustanovením § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovil žalovaný dobu trvání zajištění stěžovatele na 60 dnů ode dne omezení osobní svobody s odůvodněním poukazujícím na předpokládanou složitost výkonu správního vyhoštění, kdy stěžovatel nedisponoval žádným dokladem, jeho totožnost bylo třeba ověřit a zajistit náhradní cestovní doklad cestou zastupitelského úřadu Ukrajiny v České republice. K prohlášení stěžovatele týkajícímu se jeho soužití s občankou České republiky a roční dcerou žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že jej bere jako navržený důkaz ze strany účastníka řízení a neprodleně zahájí kroky k jeho prověření a zjištění skutečného stavu věci v místě udávaného pobytu.

Na základě prohlášení stěžovatele o možném zásahu do jeho soukromých a rodinných vazeb byl po vydání napadeného rozhodnutí o zajištění dne 5. 8. 2011 sepsán s paní I. Š. záznam o podání vysvětlení, ve kterém k osobě stěžovatele na základě předložené fotografie uvedla, že jej zná pod jménem I. P. K otázce jejich vzájemného vztahu sdělila, že se v roce 2009 z důvodu agresivního chování stěžovatele, ke kterému docházelo po pravidelném (prakticky denním) požívání alkoholu, rozešli a od roku 2010 spolu již nežijí. Od té doby s ním neudržovala žádný kontakt, občas se náhodně potkali. Jméno otce dcery uvést nechtěla; otec nebyl zapsán ani v rodném listě, což potvrdila jeho předložením. Popřela, že by jí někdo finančně přispíval, stěžovatel jí dle jejích slov nepomáhal ani v době těhotenství ani po narození její dcery. Dodala, že ke stěžovateli nemá žádný citový vztah a chce žít pouze se svou dcerou.

III. Posouzení věci městským soudem

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel žalobou ve správním soudnictví, kterou městský soud podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), jako nedůvodnou zamítl.

V návaznosti na jednotlivé žalobní body městský soud nejprve konstatoval přezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného z hlediska posouzení chování stěžovatele a následné subsumpce tohoto chování pod jednotlivé skutkové podstaty důvodů zajištění dle ustanovení § 124 zákona o pobytu cizinců. Za zřejmý omyl označil městský soud pochybení žalovaného při stanovení doby trvání zajištění spočívající v odkazu na ustanovení § 134 odst. 3 namísto ustanovení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, na které stěžovatel poukazoval v žalobě. Další žalobní námitkou stěžovatel směřoval proti stanovení doby trvání zajištění, při kterém má dle jeho názoru žalovaný ve smyslu ustanovení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců zohlednit případy rodin či jiných osob s dětmi, tj. skutečnost, že stěžovatel žije ve společné domácnosti se svojí družkou I. Š. a vychovávají společně dceru S. Namítal, že se žalovaný otázkou jeho rodinného života ve vztahu k době zajištění vůbec nezabýval. V této souvislosti vytkl žalovanému, že svůj výrok o stanovení doby trvání zajištění žádným způsobem neodůvodnil. Ani v tomto případě neshledal městský soud pochybení žalovaného. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného shledal ve vztahu ke stanovení doby trvání zajištění dostatečné, nevykazující znaky libovůle ani úvahu vybočující z mezí zákona. Současně s odkazem na vyjádření I. Š. ke společnému soužití se stěžovatelem konstatoval, že doba zajištění stěžovatele nebyla na překážku ani jeho rodinnému životu.

IV. Kasační stížnost

Rozsudek městského soudu napadl stěžovatel kasační stížností z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel předně vytýká městskému soudu, že při posuzování doby zajištění žalobce nepřihlédl k dikci ustanovení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, které dle jeho názoru neobsahuje jakékoli časové vymezení možné doby zajištění a umožnilo tak správnímu orgánu rozhodnout o délce doby zajištění bez jakéhokoli omezení. Dle stěžovatele je na místě zvážit, zda uvedené ustanovení, kterým je správnímu orgánu dána

nepřiměřeně široká možnost správního uvážení, je v souladu s právním řádem České republiky.

Stěžovatel je dále přesvědčen, že skutková podstata, ze které vycházel žalovaný v době rozhodování, nemá oporu ve spise, neboť nebyla spolehlivě zjištěna skutečnost, zda stěžovatel žil v době před zadržením ve společné domácnosti s I. Š. Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že kroky k prověření a zjištění skutkového stavu teprve zahájí.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu spatřuje stěžovatel v tom, že soud při svém rozhodování vycházel ze skutečností, které nebyly náležitě ověřeny. Vyjadřuje své pochybnosti o výpovědní hodnotě tvrzení I. Š., která jeho skutkovou verzi vyvrátila, a poukazuje na možnost ověřit si jím tvrzené skutečnosti výpovědí matky I. Š., případně pracovníků příslušného odboru sociální péče.

Stěžovatel proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V. Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

VI. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]; vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]; a konečně také nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Stěžovatel vyjádřil své pochybnosti nad souladem ustanovení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců s právním pořádkem České republiky. Namítal, že uvedené ustanovení neobsahuje jakékoliv časové vymezení možné doby zajištění a umožňuje tak správnímu orgánu rozhodnout o délce doby zajištění bez jakéhokoli omezení. V této otázce Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil. V prvé řadě zdejší soud odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08, na který ve své argumentaci upozornil též stěžovatel, který se vyslovil, že neshledává v institutu zajištění protiústavnost. Ve svém

nálezu poukázal Ústavní soud též na skutečnost vyplývající z ustanovení § 125 zákona o pobytu cizinců, tj. že doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a prodlužována může být jen za zákonem stanovených podmínek. Zákon o pobytu cizinců tedy správním orgánům vymezuje určité mantinely pro rozsah správního uvážení. V projednávané věci byla stěžovateli stanovena doba trvání zajištění v délce 60 dnů, a to s ohledem na skutečnost, že bude ověřována totožnost stěžovatele a zajišťován náhradní cestovní doklad cestou zastupitelského úřadu Ukrajiny v České republice, neboť stěžovatel v okamžiku zajištění žádným dokladem prokazujícím jeho totožnost nedisponoval. Žalovaný současně s ohledem na svoji správní praxi konstatoval, že se z ukrajinské strany bude jednat o déletrvající proces. Za této skutkové situace neshledává Nejvyšší správní soud úvahu žalovaného nad stanovením délky doby zajištění stěžovatele mimo rámec zákonných mezí či vykazující znaky libovůle.

Dále stěžovatel namítl, že v době rozhodování žalovaného nebyla spolehlivě zjištěna skutečnost, zda v době před zadržením žil ve společné domácnosti s I. Š., což dle stěžovatele zakládá vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, ze které žalovaný vycházel, nemá oporu ve spise. Stěžovatel v této souvislosti poukázal na obsah rozhodnutí žalovaného, ve kterém je uvedeno, že správní orgán zahájí kroky k prověření a zjištění skutkového stavu věci v místě udávaného pobytu. Nejvyšší správní soud považuje za vhodné zdůraznit, že v řízení o zajištění cizince za účelem jeho vyhoštění je správní orgán povinen vytvořit podmínky pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění z území České republiky. V rámci tohoto řízení má však správní orgán v souladu se zásadou co nejvíce šetřit práva zajišťované osoby povinnost zabývat se skutečnostmi, které vyjdou během řízení o zajištění najevo a nasvědčují tomu, že jeho vyhoštění vůbec nebude možné realizovat. Jsou-li takové překážky v době rozhodování o zajištění správnímu orgánu známy, potom je povinen je před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda správní vyhoštění není z těchto důvodů jednoznačně či s velkou pravděpodobností vyloučeno (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz). S ohledem na velmi omezený časový prostor pro řízení o zajištění cizince není možné trvat na tom, aby veškeré skutečnosti týkající se existence případných překážek vycestování byly do doby vydání rozhodnutí o zajištění správním orgánem dokazováním beze zbytku prověřeny a zjištěny. To je ostatně zdůrazněno i ve výše uvedeném rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu. Správní orgán dostojí své povinnosti již zmíněným předběžným posouzením skutečností týkajících se případné překážky vycestování a učiněním závěru, zda se tyto skutečnosti jeví natolik závažné, že realizace správního vyhoštění je nejméně krajně nepravděpodobná.

V projednávané věci stěžovatel uvedl v průběhu řízení o zajištění údaj o tom, že má na území České republiky družku a roční dceru, bez uvedení jakýchkoliv dalších podrobností svědčících o povaze vzájemných rodinných vazeb, o intenzitě jejich vztahu atd. Jeho tvrzení se omezilo na konstatování, že žije s přítelkyní I. Š., se kterou má dceru S., což samo o sobě bez dalšího nelze označit jednoznačně a obecně za překážku vycestování, která by činila realizaci správního vyhoštění zcela vyloučenou. Jestliže žalovaný v řízení o zajištění vyhodnotil tuto skutečnost jako prozatím ne zcela jednoznačně zpochybňující realizaci správního vyhoštění, nýbrž jako údaj, který je nutno

v dalším řízení ověřit, pak dle Nejvyššího správního soudu neporušil zákon a rozhodnutí o zajištění nelze označit za nezákonné z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. V řízení o žalobě a následně o kasační stížnosti proti rozhodnutí o zajištění cizince je nutno mít na zřeteli účel vydání tohoto rozhodnutí, tj. dočasné omezení na svobodě osoby, u které jsou k tomuto omezení splněny relativně přísné zákonné podmínky. Důvody k zajištění musí být závažné a jejich existenci musí správní orgán zcela jednoznačně prokázat či vyloučit, což bylo v projednávané věci splněno. Naopak skutečnosti nasvědčující případným překážkám vycestování správní orgán pouze předběžně vyhodnotí a jsou způsobilé ovlivnit výrok o zajištění pouze v případě jejich vysoké závažnosti a velké míře pravděpodobnosti, že díky nim nebude možno účel zajištění realizovat. Tato situace v projednávané věci nenastala.

Je nutno též zohlednit skutečnost, že stěžovatel po svém zadržení nespolupracoval při zjišťování své totožnosti a vydával se za jinou osobu. Pro žalovaného tedy nebylo možné v době, ve které bylo nutno rozhodnout dle zákona o zajištění, prověřit tvrzení o případném soužití s družkou a dcerou, neboť se musel především věnovat zjištění jeho totožnosti. Nejvyšší správní soud se proto s námitkou stěžovatele neztotožnil a skutková zjištění učiněná žalovaným pro účely zajištění považuje s ohledem na skutkové okolnosti případu za dostačující.

Stěžovatel vytýkal městskému soudu mimo jiné i to, že jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť soud při svém rozhodnutí o zamítnutí žaloby vycházel ze skutečností, které nebyly náležitě ověřeny. Dle jeho názoru si soud mohl zajistit kromě tvrzení podaných I. Š. také vyjádření její matky, případně pracovníků příslušného odboru sociální péče. K této námitce Nejvyšší správní soud odkazuje na obsah stěžovatelem podané žaloby, ve které ohledně otázky soužití s družkou a dcerou namítal pouze to, že se touto skutečností žalovaný v napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval. Jak je uvedeno výše, žalovaný v rozhodnutí uvedl, že vztah s družkou a existenci dcery zatím nevyhodnotil jako překážku vylučující jednoznačně realizace vyhoštění jakožto cíl zajištění, ale k tomuto tvrzení provede v dalším řízení o vyhoštění dokazování. Nelze tedy potvrdit, že by se touto otázkou vůbec nezabýval, jak tvrdí stěžovatel, zmíněné vyhodnocení otázky rodinného života považoval Nejvyšší správní soud pro účely rozhodnutí o zajištění za postačující. Stěžovatel v žalobě nenavrhl žádné důkazy k prokázání podrobností týkajících se jeho vztahu k dceři či družce, ani v kasační stížnosti neuvádí žádné skutečnosti zpochybňující tvrzení I. Š. ohledně jejich vztahu a péče o nezletilou S. Za této situace nelze neprovedení dalších důkazů městskému soudu vytýkat a nelze jej z tohoto důvodu označit za nepřezkoumatelné či zatížené vadou řízení mající vliv na zákonnost konečného rozhodnutí.

VII. Závěr a náklady řízení

Stěžovatelem uplatněné kasační námitky nebyly ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu shledány důvodnými, v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla proto v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nevznikly, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Stěžovateli byl usnesením městského soudu ze dne 1. 11. 2011, č. j. 9 A 283/2011 - 35, pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem Mgr. Petr Slovák, advokát se sídlem Konviktská 24, Praha 1. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna a náhrada hotových výdajů, sestávající ze dvou úkonů právní služby v hodnotě 2 100 Kč, spočívajících v převzetí věci, včetně studia spisu u soudu podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a sepisu doplnění kasační stížnosti, tedy podání ve věci samé dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky. Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží i náhrada hotových výdajů dle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby, celkem tedy 600 Kč. Celková výše přiznané odměny proto činí 4 800 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu